

IZVJEŠĆE
Stručnog povjerenstva
o REAKREDITACIJI
Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Datum posjeta Visokom učilištu:
2. i 3. ožujka 2015. godine

Travanj, 2015. godine

Sadržaj

UVOD	3
KRATKI OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA	5
ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA.....	7
PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA	7
NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA	7
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	8
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE.....	8
DETALJNA ANALIZA O USKLAĐENOSTI VISOKOG UČILIŠTA SA STANDARDIMA I KRITERIJIMA ZA REAKREDITACIJU.....	12
1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete.....	12
2. Studijski programi	13
3. Studenti	19
4. Nastavnici	14
5. Znanstvena i stručna djelatnost.....	14
6. Mobilnost i međunarodna suradnja	15
7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije	16

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje izradilo je ovo izvješće u postupku reakreditacije Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci na temelju Samoanalize te posjeta Visokom učilištu.

Postupak reakreditacije koji u petogodišnjim ciklusima provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR*) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA*), prema Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju obavezan je za sva visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Stručno povjerenstvo imenuje Akreditacijski savjet Agencije, neovisno stručno tijelo, kako bi provelo neovisno vrednovanje Visokog učilišta i njegovih studijskih programa.

Izvješće sadrži:

- kratku analizu prednosti i nedostataka visokog učilišta
- popis dobrih praksi uočenih na visokom učilištu
- preporuke za unapređenja i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- detaljnu analizu na temelju standarda i kriterija za reakreditaciju.

Sastav Stručnog povjerenstva:

- prof. Jason Schnell, Department of Biochemistry, Oxford University, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske (predsjednik Stručnog povjerenstva)
- prof. Boros Mihály, Institute of Surgical Research, Faculty of Medicine, University of Szeged, Mađarska
- prof. Göran Dahllöf, Department of Dental Medicine, Karolinska Institutet, Švedska
- prof. Janoš Terzić, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, Hrvatska
- Pedro José Grilo Diogo, student, Faculty of Medicine, University of Porto, Portugal.

U analizi dokumentacije, posjetu Visokom učilištu i pisanju Izvješća, podršku radu Stručnog povjerenstva pružali su:

- Maja Šegvić, koordinatorica, Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- Iva Žabarović, pomoćna koordinatorica, Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- Lida Lamza, prevoditeljica tijekom posjeta i prevoditeljica Izvješća, Agencija za znanost i visoko obrazovanje.

Tijekom posjeta Visokom učilištu Stručno povjerenstvo održalo je sastanke sa sljedećim skupina:

- Upravom
- Radnom grupom za izradu Izvješća o samoanalizi i predstavnicima Odbora za osiguravanje i unapređivanje kvalitete
- studentima
- predstavnicima Povjerenstva za nastavu i voditeljima studija
- nastavnicima
- predstavnicima Povjerenstva za znanstveno-istraživačku djelatnost i voditeljima znanstvenih projekata
- asistentima i znanstvenim novacima
- predstojnicima zavoda.

Stručno povjerenstvo obišlo je zavode, laboratorije, knjižnicu, informatičke učionice i učionice Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, gdje je održalo kratki razgovor sa studentima prisutnim na nastavi.

Stručno povjerenstvo također je obišlo Centar za uzgoj i inženjering laboratorijskih miševa (Vivarij), zgradu studija dentalne medicine, Klinički bolnički centar na Sušaku i Kabinet vještina gdje je održalo kratki razgovor s prisutnim nastavnicima.

Po završetku postupka reakreditacije, Akreditacijski savjet donosi mišljenje temeljem reakreditacijskog izvješća, ocjene kvalitete visokog učilišta te izvješća o ispunjavanju kvantitativnih kriterija dobivenih iz informatičkog sustava koje podnosi koordinator Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

Na temelju mišljenja Akreditacijskog savjeta, Agencija donosi akreditacijsku preporuku kojom ministru nadležnom za područje visokog obrazovanja i znanosti preporučuje jedno od sljedećeg:

1. **izdavanje potvrde** visokom učilištu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka pozitivna
2. **uskratu dopusnice** visokom učilištu za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka negativna
3. **izdavanje pisma očekivanja** visokom učilištu, s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine; pismo očekivanja može uključivati i zabranu upisa novih studenata na određeni period.

Akreditacijska preporuka uključuje i ocjenu kvalitete visokog učilišta te preporuke za poboljšanje i unapređenje kvalitete.

Kratki opis vrednovanog Visokog učilišta

NAZIV VISOKOG UČILIŠTA: Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci

ADRESA: Braće Branchetta 20, 51000 Rijeka

DEKAN VISOKOG UČILIŠTA: prof. dr. sc. Tomislav Rukavina, dr. med.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA:

Organizacijska struktura unutar Fakulteta prilagođena je poslovima koji proizlaze iz znanstvene, nastavne i visokostručne djelatnosti koja se obavlja u znanstveno-nastavnim organizacijskim jedinicama, stručno administrativnih poslova koji se obavljaju u tajništvu te knjižnične djelatnosti koja se obavlja u knjižnici.

Čelnik i voditelj Fakulteta je dekan, a u radu mu pomažu prodekani i tajnik Fakulteta. Broj prodekana te njihova prava i obaveze propisani su Statutom Fakulteta. Ustrojbene jedinice Fakulteta su katedre, klinike, klinički zavodi, nastavne baze, zavodi, centri i laboratoriji. Medicinski fakultet ima 45 katedri i 11 zavoda.

Nastavne baze Medicinskog fakulteta u Rijeci:

- Klinički bolnički centar (KBC) Rijeka
- Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije
- Dom zdravlja Primorsko-goranske županije
- Klinika za ortopediju Lovran
- Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju bolesti srca, pluća i reumatizma „Thalassotherapie“ u Opatiji
- Poliklinika Medico
- Psihijatrijska bolnica Rab
- Zavod za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije.

POPIS STUDIJSKIH PROGRAMA:

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studiji:

- Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij medicine
- Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij dentalne medicine

Preddiplomski sveučilišni studiji:

- Preddiplomski sveučilišni studij sanitarnog inženjerstva

Diplomski sveučilišni studiji:

- Diplomski sveučilišni studij sanitarnog inženjerstva
- Diplomski sveučilišni studij sestrinstva – promicanje i zaštita mentalnog zdravlja (od 2012./2013.)
- Diplomski sveučilišni studij fizioterapije (od 2012./2013.)
- Diplomski sveučilišni studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike (od 2013./2014.)
- Diplomski sveučilišni studij organizacije, planiranja i upravljanja u zdravstvu (ne upisuju studente od 2012./2013.)

Poslijediplomski sveučilišni studiji (doktorski studiji):

- Poslijediplomski sveučilišni studij biomedicine
- Poslijediplomski sveučilišni studij zdravstvenog i ekološkog inženjerstva

Poslijediplomski specijalistički studiji:

- Poslijediplomski specijalistički studij interne medicine
- Poslijediplomski specijalistički studij obiteljske medicine
- Poslijediplomski specijalistički studij biomedicine razvojne dobi
- Poslijediplomski specijalistički studij ortopedije
- Poslijediplomski specijalistički studij ginekologije i opstetricije
- Poslijediplomski specijalistički studij psihijatrije
- Poslijediplomski specijalistički studij promocije zdravlja i prevencije ovisnosti
- Poslijediplomski specijalistički studij menadžmenta u zdravstvu (ne upisuju studente od 2006./2007.)

BROJ STUDENATA: 1432 redovna i 111 izvanrednih studenata

BROJ NASTAVNIKA: 186 stalno zaposlenih nastavnika i 51 vanjski suradnik

BROJ ZNANSTVENIKA: 273 stalno zaposlenih doktora znanosti, od čega 220 izabranih u zvanja

UKUPNI PRORAČUN (u kunama): 102.884.165,00 kuna

PRIHODI OD MZOS-a (postotak): 75,67 %

VLASTITA SREDSTVA (postotak): 18,27 %

KRATKI OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA:

Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci službeno je osnovan 21. studenog 1955. godine na poticaj zdravstvenih djelatnika u Rijeci i uz veliku pomoć Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Medicinski fakultet u Rijeci je javno visoko učilište koje, kao sastavnica Sveučilišta u Rijeci, organizira i izvodi sveučilišne i stručne studije te razvija znanstveni i stručni rad u obrazovnom i znanstvenom području biomedicine i zdravstva te u još nekoliko znanstvenih i stručnih područja, priprema studente za obavljanje profesionalnih djelatnosti na osnovi znanstvenih spoznaja i metoda, obrazuje znanstveni pomladak, sudjeluje u ostvarivanju društvenih zanimanja studenata te promiče međunarodnu, posebice europsku suradnju u visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti.

ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA

PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA

1. Jako kvalitetno osoblje.
2. Jako kvalitetni studenti.
3. Osoblje predano nastavnom i znanstvenom radu.
4. Dobro napisani ishodi učenja na razini disciplina.
5. Veliki broj visokokvalitetnih znanstvenih radova.
6. Veliki broj dodijeljenih potpora za znanstvenu djelatnost, uključujući značajan broj iz međunarodnih izvora.
7. Snažno vodstvo.

NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA

1. Bolnice u kojima je zaposleno osoblje Fakulteta djeluju odvojeno od Fakulteta pa tako i od kliničkih istraživanja i nastave.
2. Ustanova ima ograničenu kontrolu nad brojem zaposlenika zbog nemogućnosti zapošljavanja novog osoblja.
3. Studenti ne dobivaju dovoljno poticaja da završe studij u roku.
4. Fakultet bi trebao modernizirati nastavni plan i program, metode poučavanja i učenja te strategije provjere znanja na institucijskoj razini.
5. Ograničena fleksibilnost u preraspodjeli nastavnih i znanstvenih zaduženja.
6. Nedostatak detaljne znanstvene strategije.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Opsežna nacionalna i međunarodna znanstvena suradnja.
2. Institucija održava visokokvalitetni znanstveno-istraživački profil.
3. Studenti su značajno zastupljeni u upravljačkim strukturama.
4. Upotreba Kabineta vještina za nastavu i provjeru znanja.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

- Razviti detaljan strateški plan Fakulteta koji će uključivati znanstvene i nastavne ciljeve, strategije za privlačenje i zapošljavanje osoblja te financijske strategije za ostvarivanje ciljeva.
- Promicati izvrsnost u nastavnom i znanstvenom radu razvijanjem dodatnih mehanizama za prepoznavanje i nagrađivanje izvrsnih rezultata osoblja.
- Razviti mehanizme koji će osigurati vrijeme i resurse za istraživački rad studenata poslijediplomskog studija.

2. Studijski programi

- Osnovati novo povjerenstvo za praćenje studija koje će redovito i sustavno pratiti studijske programe i davati prijedloge za poboljšanje i inovacije.
- Prilagoditi ili nadopuniti standardne sveučilišne studentske ankete za praćenje pitanja specifičnih za Fakultet.
- Poduzeti korake za rješavanje problema visokog postotka studenata koji ne završe studij medicine u roku.
- Osigurati nastavne kapacitete zdravstvenih ustanova, pogotovo one potrebne za osiguravanje sigurnosti, privatnosti i udobnosti pacijenata.
- Razviti završne ishode učenja koji će razjasniti misiju Institucije, olakšati praćenje nastavnih planova i programa te osigurati podršku evaluaciji učinkovitosti programa temeljenoj na ishodima. To bi se moglo napraviti po uzoru na međunarodne skupove temeljnih ishoda i kompetencija za osnovno medicinsko obrazovanje (npr. *CanMEDS Framework*, *Tuning Project core competences*, *Tomorrow's Doctors* ili *The Scottish Doctor*).
- Unaprijediti usklađivanje ishoda učenja i provjera znanja u cijelom spektru učenja, pogotovo za obrazovanje zdravstvenih stručnjaka, korištenjem suvremenih metoda provjere znanja, kao što su mini-klinička ispitivanja (*mini-CEX*), objektivna strukturirana klinička ispitivanja (OSCE), studentski portfelji i provjere znanja koje se provode na radnom mjestu (*workplace-based assessment – WPBA*).
- Promicati korištenje Kabineta vještina za učenje i provjere znanja, pogotovo u područjima medicinske komunikacije, uzimanja anamneze i fizičkog pregleda simuliranih pacijenata te temeljnih kliničkih postupaka.
- Stručno povjerenstvo svjesno je poteškoća u ostvarivanju funkcionalnog povezivanja Fakulteta i obrazovno-zdravstvenih institucija. Preporučuje se osnivanje zajedničkog povjerenstva koje će uključivati predstavnike Fakulteta i obrazovno-zdravstvenih institucija s ciljem unapređenja suradnje u relevantnim područjima obrazovanja i znanstvenog rada.
- Eventualni planovi za povećanje upisnih kvota i/ili studijskih programa (npr. studij medicine na engleskom jeziku) moraju se temeljiti na opsežnoj analizi nastavnih kapaciteta i prilagodljivosti Fakulteta kako bi se održala visoka kvaliteta obrazovanja.

3. Studenti

- Izmijeniti sadašnje uvjete za upis tako da uključuju provjeru kognitivnih, afektivnih i komunikacijskih vještina kandidata.
- Smanjiti birokratski teret vezan uz žalbe studenata kako studenti s pravim problemima ne bi bili obeshrabreni i odustali od podnošenja žalbe.
- Pratiti i analizirati stope prolaznosti za svaku disciplinu te, na temelju rezultata analize, poduzimati ciljane korake za korigiranje neprihvatljivo visoke ili niske prolaznosti.
- Proširiti područje djelovanja udruge Alumni MedRi, uključiti projekte značajne za razvoj Fakulteta, kao što je praćenje bivših studenata, s ciljem procjene učinkovitosti programa i povezivanje s drugim visokim učilištima te zdravstvenim ustanovama.
- Pojačati promociju javnog imidža Fakulteta putem unaprijeđenih internetskih stranica i drugih mehanizama za odnose s javnošću. Najbolje bi bilo kada bi te akcije ukazivale na postignuća svjetski poznatih znanstvenika Fakulteta i njihovih znanstvenih otkrića, kao i ostalih nastavnika, studenata i studentskih aktivnosti.
- Nastaviti s redovitim obavještavanjem studentskih predstavnika i zajednice o promjenama nastalim na temelju rezultata studentskih anketa, što će ih potaknuti na promišljeno ispunjavanje anketa.

4. Nastavnici

- Nastaviti s razvojem mjera koje će osigurati da uvjeti za napredovanje kroz različite razine (docent, izvanredni i redoviti profesor) promiču nastavnu i znanstvenu izvrsnost.
- Nastaviti s razvojem mjera za nagrađivanje nastavne i znanstvene izvrsnosti.
- Pažljivo pratiti stopu uspješnosti studenata doktorskih studija pomoću novog sustava za praćenje.
- Toplo se preporučuje pokretanje kontinuiranog programa medicinske edukacije za sve zaposlenike. Sudjelovanje u takvim programima i pedagoškom usavršavanju trebalo bi biti preduvjet za napredovanje.
- Osigurati da svi djelatnici Fakulteta imaju osobni plan razvoja koji će se ažurirati svake godine.
- Pronaći kreativne načine da se akademskom osoblju omogući boravak na inozemnim visokim učilištima radi bavljenja nastavnom ili istraživačkom djelatnošću.
- Predstojnici zavoda trebali bi imati ovlast da odrede ravnotežu između nastavnih i znanstvenih dužnosti pojedinih zaposlenika, ali taj proces mora biti transparentan.
- Uspostaviti zajedničku strukturu između uprava bolnice i Fakulteta radi rasprave o načinu implementacije istraživanja u svakodnevnom kliničkom radu i određivanja istraživačkih prioriteta.
- Razviti sustav evaluacije znanstvenog i nastavnog rada koji će se više temeljiti na kvaliteti.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

- Razviti detaljnu znanstvenu strategiju koja će osigurati usredotočenost na prioritetna područja te njihovu nadogradnju.
- Razviti sustav za obavještanje znanstvenog osoblja o nacionalnim i međunarodnim mogućnostima za financiranje i osigurati mogućnost personaliziranog savjetovanja za pisanje prijave.
- Unaprijediti internetske stranice Fakulteta i na istaknuto mjesto staviti najnovija postignuća znanstvenog i nastavnog osoblja.
- Uvesti sustavni pristup vrednovanju doprinosa djelatnika iz znanstvenog, nastavnog i administrativno-upravljačkog područja.
- Kad god je to moguće, Fakultet bi se trebao povezati s industrijom radi ostvarivanja potencijalnih suradnji i partnerstava, a potiče se i dovršenje i suradnja s centrom TransMedRi.

6. Mobilnost i međunarodna suradnja

- Napraviti novu internetsku stranicu ili proširiti postojeću kako bi kompletan sadržaj bio dostupan na hrvatskom i engleskom jeziku.
- Osigurati uvjete da deset ili više posto osoblja u sljedećih pet godina provede najmanje šest mjeseci u inozemstvu i da takva mobilnost postane preduvjet za napredovanje u nastavnoj karijeri.
- Poticati sve istraživačke grupe na objavljivanje znanstvenih radova u časopisima s visokim faktorom odjeka, što se može postići i podizanjem faktora odjeka potrebnog za napredovanje.
- Razviti programe koji će privući strane nastavnike, na primjer, uvođenjem kratkih kolegija na engleskom jeziku i ljetnih škola. Ti programi mogli bi imati koristi od postojećih međunarodnih znanstvenih suradnji znanstvenog osoblja.
- Razviti strateški plan za međuinstitucijsku i međunarodnu suradnju; prvi korak mogao bi biti podizanje postojećih suradnji među istraživačkim grupama na institucijsku razinu.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

- Poboljšati infrastrukturu s ciljem unapređenja iskustva studiranja na Fakultetu; na primjer, postavljanje stolova i stolica u aulu glavne zgrade moglo bi biti ekonomičan način pretvaranja slabo korištenog prostora u dodatni prostor za učenje, čime bi se poboljšala obrazovna okolina i postigao veći osjećaj zajedništva.
- Povećati i modernizirati knjižničku infrastrukturu nadogradnjom postojećih prostora i materijala.
- Sadržaj knjižnice učiniti pristupačnijim studentima tako da se, na primjer, e-učenje počne koristiti kao sveobuhvatan instrument za vodiče za studiranje i nastavne materijale.
- Prilagoditi postojeće programe za razvoj osoblja i uvesti sustav praćenja karijera koji će zadovoljiti specifične potrebe nenastavnog osoblja.

- Identificirati prioriteta istraživačka područja s ciljem stimuliranja interdisciplinarnog rada koji pak može rezultirati novim financijskim mogućnostima, kao što je potpora za istraživačke centre ili veće istraživačke programe (*programme grants*).
- Započeti dijalog s državnom upravom i naglasiti da je Fakultet uvelike održao akademske i znanstvene standarde usprkos značajno smanjenim državnim sredstvima, ali da sadašnje nastavno i znanstveno opterećenje djelatnika nije održivo i da u budućnosti može imati značajan negativni učinak.

DETALJNA ANALIZA O USKLAĐENOSTI VISOKOG UČILIŠTA SA STANDARDIMA I KRITERIJIMA ZA REAKREDITACIJU

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

1.1. Fakultet se uglavnom oslanja na strategiju Sveučilišta, no Stručno povjerenstvo smatra da je ta strategija previše široka da bi predstavljala učinkovit okvir za rad Fakulteta, pogotovo po pitanju znanstvene djelatnosti. Fakultet bi trebao imati kodificirani strateški okvir koji će omogućiti dosljedno donošenje dugoročnih odluka o zapošljavanju, raspodjeli resursa i prikupljanju financijskih sredstava. Mišljenje Stručnog povjerenstva je da bi Fakultet trebao izraditi detaljan strateški plan istraživanja koji će uključivati godišnje planove aktivnosti s konkretnim ciljevima, jasno određenim ključnim događajima (prekretnicama) te uvjetima i rokovima za ostvarenje tih ciljeva.

1.2. Fakultet ima jasnu organizacijsku strukturu koja je uglavnom učinkovita. Većina procesa opisana je na internetskim stranicama Fakulteta, a djelatnici su uglavnom upoznati s administrativnim postupcima. Postoji potreba za daljnjim unapređenjem nekih aspekata kontrole kvalitete, kao što je održavanje kvalitete i dosljednosti nastavnog plana i programa (vidjeti kriterij 2.1.).

1.3. Aktivnosti Fakulteta uglavnom su usklađene s ciljevima Sveučilišta, no ovaj kriterij bit će u potpunosti proveden tek s razvojem znanstvene strategije.

1.4. Studijski programi uglavnom su usklađeni s misijom Sveučilišta, ali trebalo bi razviti detaljnu strategiju specifičnu za Fakultet.

1.5. U skladu sa zahtjevima Sveučilišta, Fakultet uspješno koristi studentske ankete za prikupljanje podataka. Daljnje poboljšanje moglo bi uključivati prilagođavanje tih anketa za otkrivanje problema specifičnih za Fakultet (vidjeti kriterij 2.1.). Daljnji naponi mogli bi biti usmjereni prema uključivanju dionika iz privatnog i javnog sektora te organizacija civilnog društva. Također se preporučuje daljnje širenje udruge Alumni MedRI (vidjeti kriterij 3.5.).

1.6. Iako studentske ankete imaju velik odaziv, a studenti smatraju da se njihovo mišljenje uzima u obzir, Fakultet bi trebao uvesti dodatne mehanizme za održavanje usklađenosti metoda provjere znanja s ishodima učenja, kao i za osiguravanje obrazovnih standarda na međunarodno prihvaćenim razinama (vidjeti kriterije 2.1. i 2.5.).

1.7. Znanstvena izvrsnost Fakulteta uglavnom ovisi o motivaciji pojedinih znanstvenika, a očit je i nedostatak sustavnog i redovitog praćenja znanstvene produktivnosti. Fakultet bi mogao uvesti više shema za nagrađivanje znanstvene izvrsnosti, na primjer, putem internetskih stranica Fakulteta ili smanjivanjem nastavnih ili administrativnih obaveza (vidjeti kriterij 4.5.). Nadalje,

Stručno povjerenstvo smatra da su uvjeti za stjecanje poslijediplomskih znanstvenih kvalifikacija preniski, ali je, također, svjesno poteškoća s balansiranjem velikih nastavnih opterećenja i znanstvenih aktivnosti. Stručno povjerenstvo želi skrenuti pažnju na ORPHEUS, okvir za standarde za poslijediplomsko obrazovanje iz područja biomedicine i zdravstva koji su predložile organizacije *Association of Medical Schools in Europe* i *World Federation for Medical Education*.

1.8. Fakultet se služi Etičkim kodeksom Sveučilišta u Rijeci, Etičkim kodeksom nastavnika, suradnika i znanstvenika Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te Etičkim kodeksom studenata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Ti dokumenti dostupni su na internetskim stranicama Sveučilišta i Fakulteta, a osoblje je upoznato s njima. Fakultet je, također, osnovao Etičko povjerenstvo za biomedicinska istraživanja i Etičko povjerenstvo za zaštitu akademske čestitosti, čuvanje dostojanstva i promicanje ugleda Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Fakultet se potiče da dovrši Etički kodeks za stručne službe Medicinskog fakulteta.

2. Studijski programi

2.1. Fakultetski sustav osiguravanja kvalitete usklađen je sa standardima za osiguravanje kvalitete Sveučilišta u Rijeci. Fakultet je razvio mehanizme za unutarnje osiguravanje kvalitete, kao što je Odbor za osiguravanje i unapređivanje kvalitete, među čijim članovima su i predstavnici studenata. Veliki dio rada Odbora odnosi se na provedbu i analizu sveučilišne studentske ankete koja se fokusira na nekoliko aspekata studentske percepcije o obrazovnoj okolini. Studentske ankete imaju veliki odaziv jer ih studenti ispunjavaju u papirnatom obliku na kraju svakog kolegija prije ispita. Ti podaci su glavni izvor preporuka za mijenjanje i poboljšanje studijskih programa. Anketa je standardizirana za cijelo Sveučilište, što omogućuje uspoređivanje rezultata pojedinih sastavnica, ali i smanjuje njezinu osjetljivost za otkrivanje problema specifičnih za pojedine studijske programe. Zato se pohvaljuje plan Fakulteta za uvođenje posebnih studentskih anketa koje će moći procijeniti druge aspekte obrazovne okoline specifične za zdravstvene profesije.

Osiguravanje kvalitete nije centralizirano u jednom fakultetskom tijelu, već spada u nadležnost katedra: pročelnici katedra pišu godišnja izvješća o kojima se raspravlja na Fakultetskom vijeću. Imenovanje Prodekana za kvalitetu je pozitivan pokazatelj svijesti o nužnosti razvoja kulture osiguravanja kvalitete.

Međutim, fokus djelovanja Odbora za osiguravanje i unapređivanje kvalitete nije na poboljšanju i modernizaciji studijskih programa po pitanju nastavnog plana i programa, strategija za poučavanje i učenje te provjera znanja i ishoda učenja, već na implementaciji rezultata studentskih anketa, poboljšanju cjelokupne obrazovne okoline i rješavanju povremenih problema studenata. Fakultet ne provodi stalno i sustavno praćenje studijskih programa koje bi uključivalo prijedloge za inovacije, što bi moglo ugroziti njihovu sposobnost učinkovite evaluacije studijskih programa.

Osnivanje povjerenstva za praćenje nastave omogućilo bi kontinuirano praćenje i moderniziranje nastavnih planova i programa. Aspekti nastavnih planova i programa na koje bi se trebalo usredotočiti uključuju pretjeranu polarizaciju studija medicine, nedostatak integriranog učenja i važnih longitudinalnih kliničkih iskustava, razvoj kompetencija iz područja sigurnosti i privatnosti pacijenata, komunikaciju u kliničkom kontekstu, zakonodavstvo i medicinsku administraciju te sustave zdravstvene skrbi. Uvođenje kolegija o humanizmu/profesionalizmu koji bi koristili različite nastavne pristupe (u suradnji s drugim sveučilišnim sastavnicama) u rane godine medicinskog obrazovanja moglo bi povećati motivaciju studenata i stvoriti svijest o važnim osobinama, kao što su empatija i kontinuirano samopromišljanje. Longitudinalno kliničko iskustvo (npr. staž iz primarne njege u lokalnoj zajednici) studentima bi omogućilo da nastave slijediti pacijente. Teme koje bi se mogle obrađivati kroz longitudinalne discipline zajedničke za sve studijske programe su zakonodavstvo i administrativne procedure, zdravstveni sustavi i neformalne vještine (komunikacijske vještine, vodstvo, timski rad i cjeloživotno učenje). Povjerenstvo za praćenje nastave također bi olakšalo komunikaciju s vanjskim dionicima, zajednicom i kolegama iz inozemstva, što bi moglo dovesti do unapređenja obrazovne misije, a onda i cjelokupnog razvoja Fakulteta. Osobito je važno provoditi sustavno vrednovanje (*benchmarking*) koje olakšava otkrivanje najboljih praksi.

Odbor za osiguravanje i unapređivanje kvalitete trebao bi nastaviti s provođenjem tri inicijative navedene u Samoanalizi (str. 16 i 17): (1.) izrada vlastite ankete o zadovoljstvu studenata završnih godina studija postignutim rezultatima, ishodima učenja, kompetencijama, samim studiranjem i studijskim programima, (2.) periodično praćenje primjerenosti ECTS sustava u odnosu na studentsko opterećenje i (3.) pedagoška izobrazba nastavnog osoblja. Što se tiče prve inicijative, daljnje praćenje bivših studenata može dovesti do otkrivanja važnih promjena koje je potrebno provesti kako bi se osiguralo da studijski programi pružaju znanja, vještine i stavove potrebne za obavljanje medicinskih profesija.

2.2. Upisne kvote odobrava Senat Sveučilišta uzimajući u obzir nastavne kapacitete Fakulteta, analize tržišta rada i izvješće Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Upisne kvote preddiplomskih studija nisu se mijenjale u posljednjih pet godina. Međutim, primijećeno je da analiza potražnje za zdravstvenim stručnjacima u Hrvatskoj podržava povećanje upisnih kvota za studij medicine. U kontekstu trenutnog radnog opterećenja nastavnog osoblja, pogotovo (ali ne samo) nastavnika kliničara, te nemogućnosti zapošljavanja novih djelatnika, povećane upisne kvote nosile bi značajan rizik od smanjenja kvalitete medicinskog obrazovanja.

2.3. Sadašnje upisne kvote prilagođene su nastavnim kapacitetima i dostupnosti nastavnih resursa i infrastrukture za sve studijske programe. Dobar omjer studenata i nastavnika postignut je na predavanjima, seminarima i kliničkoj nastavi: na primjer, kliničke grupe na studiju medicine sastoje se od četiri do šest studenata, dok na studiju dentalne medicine u svakoj dentalnoj jedinici rade dva studenta, što omogućava personaliziranu nastavu. Iako omjer studenata i nastavnika može biti pokazatelj kvalitete nastave, pogotovo za učenja u kliničkoj okolini, za osiguravanje kvalitete potrebne su i druge varijable, kao što je dovoljno vremena za poučavanje, korištenje učinkovitih nastavnih metoda i dostupnost nastavnika izvan učionice.

Iako se čini da su upisne kvote prilagođene nastavnim kapacitetima, 53 % – 65 % studenata medicine ne završava studij unutar predviđenog vremena, a značajan postotak studenata (61 % – 81 %) ne ostvari više od 2/3 potrebnih ECTS bodova na prvoj godini studija. Takve stope prolaznosti mogu ukazivati na problem s postupkom upisa (uključujući i upisne kvote) ili nastavnim planom i programom. Fakultet je svjestan činjenice da su te brojke nezadovoljavajuće (Samoanaliza, str. 53), ali Stručno povjerenstvo nije uspjelo utvrditi koje mjere se poduzimaju za analizu i poboljšanje stopa prolaznosti.

2.4. Ishodi učenja za sve studijske programe usklađeni su sa zahtjevima Direktive o priznavanju stručnih kvalifikacija EU-a, a definira ih Fakultet na polurazini (za discipline) i mikrorazini (za predavanja/seminare/praktični rad). Ti ishodi učenja revidirani su u proteklih nekoliko godina, usklađeni s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom (HKO) te odgovaraju ishodima učenja usporedivih visokih učilišta.

Međutim, usprkos usklađenosti s HKO-om, Fakultet nije demonstrirao odgovarajuće završne ishode učenja (znanja, vještine, stavove ili ponašanja) koji mogu usmjeravati odluke o nastavnom planu i programu. Ishodi učenja definirani u HKO-u predstavljaju dobar vodič za visoka učilišta, ali su preširoki i nedovoljno specifični za studijske programe Fakulteta. Fakultet bi imao koristi od usvajanja međunarodnih okvira za ishode učenja, čime bi potaknuo transparentniji, pouzdaniji i učinkovitiji proces razvoja i praćenja nastavnih planova i programa, ali i jačanja postupaka osiguravanja kvalitete prema predlošku temeljenom na ishodima. Usvajanje tih okvira također će pomoći studentima da budu bolje informirani o tome što se od njih očekuje. S obzirom da se planira inicijativa za definiranje zajedničkih ishoda učenja za sve medicinske fakultete u Hrvatskoj, ovo je pravo vrijeme za usvajanje tih okvira (uz eventualne prilagodbe s obzirom na nacionalni kontekst). Fakultet bi, također, trebao definirati skup kliničkih vještina koje studenti moraju steći po završetku studijskog programa.

2.5. Provjere znanja u skladu su s Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci. Studenti smatraju da su metode provjere znanja uglavnom pravedne i objektivne te da od nastavnika dobivaju povratne informacije. Studenti su upoznati s kriterijima za provjeru znanja, a završne ocjene dobivaju brzo nakon ispita. Studenti imaju stvarnu mogućnost žalbe na ocjenu te konzultacija u vezi ispravnih odgovora na ispitna pitanja, ukoliko je to potrebno.

Provjere znanja u sklopu nastave čine 70 % završne ocjene za svaku disciplinu, a ta ocjena ovisi o kolokvijima, kvizovima, provjeri praktičnih vještina te radovima i prezentacijama studenata. Fakultet bi trebao osigurati da takav sustav kontinuirane provjere znanja motivira studente i da su provjere u sklopu nastave (sumativna provjera znanja) pravedne i diskriminativne (osjetljive), s naglaskom na povratnim informacijama (formativna provjera znanja) kako bi se izbjegla inflacija ocjena. Završni ispit predstavlja 30 % završne ocjene, a može biti pismeni, usmeni i praktični. Većina disciplina ima pismene i usmene završne ispite, dok kliničke discipline uključuju pismene, usmene i praktične ispite.

Što se tiče stopa prolaznosti, one su 40 % za preddiplomske i 50 % za diplomatske studije. Definiranje apsolutne minimalne razine prolaznosti, bez obzira na obilježja ispita i analizu rezultata, nije dobra praksa i morala bi biti zamijenjena modelima koji minimalnu razinu prolaznosti prilagođavaju za svaki pojedini ispit.

Neki studenti su zamijetili ponavljanje ispitnih pitanja iz godine u godinu. To može biti pokazatelj značajne pristranosti u fakultetskoj strategiji provjera znanja koja smanjuje diskriminativnu moć pisanih ispita, što pak dovodi do inflacija ocjena i smanjuje znanje studenata. U primjeru analize rezultata pismenog ispita koje je vidjelo Stručno povjerenstvo, velika većina (~90 %) studenata ispravno je odgovorila na većinu pitanja s višestrukim izborom i obrnuto, velika većina studenata pogriješila je u odgovoru na manji broj pitanja. To je rezultiralo slabom disperzijom rezultata, što znači da je diskriminativna moć ispita bila slaba.

Iako Fakultet ulaže puno napora u definiranje ishoda učenja, Samoanaliza nije informativna po pitanju budućih perspektiva za razvoj visokokvalitetnih metoda provjere znanja. Fakultet, također, mora obratiti pažnju na osiguravanje usklađenosti provjera znanja s ishodima učenja, razvijanje metoda provjere znanja koje pokreću istinsko učenje umjesto učenja napamet i na to da provjere znanja obuhvaćaju puni spektar učenja (uključujući vještine). Što se tiče provjera stečenih vještina, idealno bi bilo kada bi Fakultet razvio niz praktičnih postupaka koje studenti moraju svladati prije završetka određenih disciplina, odnosno studijskog programa te ih provjeravao u simuliranim ili stvarnim kontekstima. Općenito, Fakultet bi mogao pokušati uvesti dodatne suvremene nastavne metode, kao što su obrnuta učionica (*flipped classroom*), problemsko učenje ili učenje na temelju primjera i timsko učenje u interprofesionalnom kontekstu. Stručno povjerenstvo je primijetilo da Fakultet već ima odličnu praksu razvoja interprofesionalnog obrazovanja putem timskog učenja i dijeljenja pretkliničkih kolegija između studenata različitih studijskih programa. Fakultet bi mogao iskoristiti probne inicijative koje se već provode na drugim institucijama radi promicanja razvoja suvremenih metoda provjere znanja (na primjer, u obrazovanju zdravstvenih stručnjaka trebalo bi razmisliti o objektivnim strukturiranim kliničkim ispitivanjima (OSCE), studentskim portfeljima ili provjerama znanja koja se provode na radnom mjestu (WPBA)).

Ideja obrazovanja temeljenog na ishodima učenja mora biti ugrađena u sve aspekte obrazovnog procesa na Fakultetu. U budućnosti bi osnivanje katedre za obrazovanje zdravstvenih stručnjaka moglo biti važan korak prema progresivnom razvoju nastavnih planova i programa, strategija za učenje i poučavanje te metoda provjere znanja, a rezultiralo bi i promicanjem pozitivne kulture za suvremeno obrazovanje zdravstvenih stručnjaka.

2.6. Studijski programi Fakulteta usklađeni su s Europskim sustavom prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS). O opravdanosti broja dodijeljenih ECTS bodova raspravlja se na sjednicama Odbora za osiguravanje i unapređivanje kvalitete i Fakultetskog vijeća, a pri analizi u obzir se uzimaju povratne informacije nastavnika i studenata.

Fakultet je prethodnih godina raspravljao o dodjeli ECTS bodova, a promjene je uvodio na temelju studentskih anketa. Stručno povjerenstvo nije uočilo nikakva veća odstupanja između broja dodijeljenih ECTS bodova i stvarnog radnog opterećenja studenata. Pa ipak, u Samoanalizi (str. 55) priznaje se da je teško razviti sustavne mehanizme za preispitivanje dodijeljenih ECTS bodova u slučaju velikih odstupanja između povratnih informacija nastavnika i studenata. Fakultet mora razviti učinkovite mehanizme (kao što su sastanci nastavnika i predstavnika studenata) kako bi se putem suradnje došlo do najboljih rješenja.

2.7. Studijski programi usklađeni su s europskim pravilima, ECTS sustavom i Bolonjskim procesom, a proteklih su godina i prilagođavani kako bi zadovoljili europske norme. Općenito, studijski programi temelje se na tradicionalnim studijskim strukturama. Medicinski plan i program pokazuje polarizaciju između preddiplomske/pretkliničke i diplomske/kliničke razine studija. Pretkliničke godine fokusiraju se na biološke, kemijske i fizikalne temelje života, osnovne medicinske predmete i mehanizme bolesti i farmakologije, dok se na kliničkoj razini studija uče bolesti, njihova dijagnoza, prevencija i liječenje. Za razliku od toga, studij dentalne medicine pokazuje manje polarizirani pristup koji uključuje više kontakta s pacijentima na ranijim godinama, manje sadržaja iz temeljnih znanosti i više stručnih sadržaja.

Nastavni plan i program studija medicine ne pokazuje integraciju prema sustavima organa niti medicinsko-kiruršku integraciju na kliničkoj razini studija. Samoanaliza predlaže daljnju vertikalnu i horizontalnu integraciju (str. 20), ali dionici Fakulteta nisu bili svjesni nikakve inicijative u tom smislu. Preddiplomska faza studija medicine organizirana je po semestrima, a diplomatska u blokovima s istovremenim predavanjima iz dva ili tri predmeta. Prijelaz iz semestralnog sustava na kliničku nastavu organiziranu u blokovima provodi se od akademske godine 2008./2009. Nastavnici smatraju da to previše ograničava njihovu predanost kliničkoj nastavi i da nastava u blokovima ne pruža longitudinalno kliničko iskustvo brige o pacijentima.

Studenti vjeruju da pretkliničke godine zahtijevaju više napora i sati rada, dok su kliničke godine manje zahtjevne. Nedostatak kontakta s pacijentima u ranijim godinama studija medicine može demotivirati studente i, barem djelomično, objasniti nizak postotak studenata koji studij medicine završe u predviđenih šest godina.

U nastavni plan i program nedavno su uvedene određene promjene koje su obogatile obrazovno iskustvo studenata medicine i njihovu pripremu za praktičan rad – stvaranje disciplina hitne medicine. Izborne discipline postoje već na prvoj godini studija. Prijelaz iz pretkliničkih u kliničke godine studija osiguravaju dvije discipline iz propedeutike koje se temelje na kontaktu s pacijentima, uzimanju anamneze i fizičkog pregleda. Propedeutika bi trebala koristiti Kabinet vještina za vježbanje na modelima prije vježbanja kliničkih postupaka na stvarnim pacijentima, čime bi se osigurala sigurnost pacijenata.

Stručno povjerenstvo primijetilo je da, usprkos želji za značajnim promjenama studijskih programa, Fakultet daje prednost postupnim promjenama strukture programa, nastave i provjera znanja, uz objašnjenje da bi drastične reforme mogle ugroziti normalno funkcioniranje Fakulteta.

Posebna napomena odnosi se na medicinsku etiku i etiku na radnom mjestu koje bi trebale biti usađene svim studentima kako bi ih oni ugradili u svoje buduće karijere. Medicinska etika, uključujući pravo pacijenata na privatnost i autonomiju, trebala bi biti dio nastavnog plana i programa, ali i usađena kroz oponašanje uzora za vrijeme kliničke nastave.

Stručno povjerenstvo, također, ima određene sumnje u vezi plana za uvođenje studijskog programa medicine na engleskom jeziku (str. 22). Bit će potrebno provesti temeljitu analizu nastavnih kapaciteta, motivacije nastavnika te njihove dostupnosti i znanja engleskog jezika prije pokretanja te inicijative; posebno treba paziti na preopterećenje nastavnog osoblja i pratećeg pada kvalitete nastave.

2.8. Svi studijski programi uključuju sljedeće oblike nastave: predavanja, seminare, vježbe i praktični rad. Predavanja čine do 25 % sati nastave studijskog programa medicine. Naglasak je stavljen na uvođenje više praktičnog rada za studente kako bi oni stekli potrebne kompetencije i pripremili se za buduće karijere.

Studijski programi medicine i dentalne medicine uključuju kliničke rotacije u kojima studenti imaju kontakt s pacijentima pod nadzorom mentora. Na studiju medicine koristi se Kabinet vještina koji studentima pruža više iskustva u praktičnim postupcima, a kliničke rotacije provode se na Centru za hitnu pomoć Kliničkog bolničkog centra Rijeka. Na studiju sanitarnog inženjerstva terenska nastava provodi se u tvornicama industrije hrane. Studenti smatraju da su seminari i praktični rad interaktivni i dinamični, dok su predavanja manje zanimljiva. Studenti su aktivno uključeni u proces učenja kroz sudjelovanje u seminarima, vježbama i prezentacijama. Fakultet je, također, počeo koristiti različite nastavne metode, kao što su simulacija u Kabinetu vještina, e-učenje i učenje od kolega u kliničkim disciplinama.

Simulacije praktičnih postupaka iz nekih disciplina provode se u Kabinetu vještina, pogotovo za prvu pomoć, anesteziologiju i hitnu medicinu. Studenti uče osnovno održavanje života u skladu sa smjernicama Europskog vijeća za reanimatologiju (*European Resuscitation Council – ERC*). Kabinet vještina mogao bi se dodatno razviti tako da služi i za uvježbavanje medicinske komunikacije, uzimanja anamneze i fizičkog pregleda na simuliranim pacijentima, kao i za vježbanje osnovnih medicinskih postupaka kao što su kateterizacija vena, uzimanje uzoraka arterijske krvi i kardiopulmonalna auskultacija.

Fakultet ne koristi nastavne metode kao što su obrnute učionice, problemsko učenje ili učenje temeljeno na primjerima, kao ni timsko učenje u interprofesionalnom kontekstu. Uvođenje tih strategija učenja pridonijelo bi stvaranju kulture usredotočene na studente koja bi ih učinila odgovornima za vlastiti proces učenja i poboljšala stjecanje znanja i vještina.

Što se tiče interprofesionalnog obrazovanja, Fakultet ima odličnu podlogu za razvoj interprofesionalnog učenja kao jednog od najvažnijih prioriteta za inovacije i dobivanje unutaršnjeg i vanjskog priznanja, a studenti bi imali koristi od zajedničke obrazovne okoline studija medicine, dentalne medicine i sestriinstva.

2.9. Studentima su dostupni relevantni i aktualni radovi iz biomedicine i zdravstva. Znanstvena literature također je dostupna u knjižnici. Prilikom pripreme nastavnih materijala nastavnici koriste suvremene izvore informacija, a studenti ih koriste za pisanje eseja i prezentacija.

2.10. Studenti svih studijskih programa imaju prilike za praktično učenje, od stažiranja u zdravstvenim ustanovama do terenskog rada u tvornicama industrije hrane. Što se tiče kliničkog iskustva, studenti imaju rotacije u malim grupama, većinom u KBC-u Rijeka, ali i na zavodima za javno zdravstvo, ortopedskim klinikama, instituciji za talasoterapiju i psihijatrijskoj bolnici.

Iz Samoanalize je jasno da je Fakultet predan osnivanju nove bolnice koja bi bila funkcionalno integrirana u Sveučilište i na taj način ujedinila stručne, obrazovne i znanstvene aktivnosti. U sadašnjem kontekstu, nastavnici kliničari dali su do znanja da im je teško studentima posvetiti potrebno vrijeme zbog velikog radnog opterećenja, nedostatka poticaja i razumijevanja za obrazovne uloge. Dok se ne izgradi nova sveučilišna bolnica, Fakultet i postojeće obrazovno-zdravstvene ustanove morale bi razviti više mehanizama za međusobnu

komunikaciju kako bi što učinkovitije integrirali stručne, obrazovne i znanstvene aktivnosti. Na primjer, osnivanje zajedničkog povjerenstva koje bi bilo zaduženo za donošenje odluka o dodjeljivanju sati nastave zdravstvenim stručnjacima i izradi rasporeda koji bi odgovarali i bolnici i nastavnicima uvelike bi pridonijelo kvaliteti nastavnog i znanstvenog rada.

3. Studenti

3.1. Upisni kriteriji za preddiplomske programe Sveučilišta u Rijeci temelje se na ocjenama iz srednje škole (25 %) i ocjenama s ispita državne mature iz biologije, kemije, fizike i/ili matematike (75 %), ovisno o studijskom programu. Diplomski i poslijediplomski studijski programi, također, uzimaju u obzir pojedine discipline iz srednje škole. Uvjeti za upis su transparentni i pravovremeno objavljeni na internetskim stranicama Fakulteta i u brošurama. Upisni kriteriji, također, uključuju rezultate državnog ispita koji pomažu smanjiti učinak razlika između srednjih škola.

Medicinski fakultet ima klasifikacijski prag za prijavu (40 %) i na sve studijske programe upisuje studente s dobrim ocjenama s državne mature, a na studij medicine studente s najvišim ocjenama. Fakultet, također, prati strukturu studenata koji se upisuju na studijske programe, pogotovo prateći dolaze li iz strukovnih srednjih škola ili gimnazija.

Od uvođenja državne mature kao uvjeta za upis na visoka učilišta, prolaznost na prvoj godini studija se povećala, što može ukazivati na bolji postupak selekcije koji je povezan sa studentskim uspjehom. Ipak, kao što je već rečeno, prolaznost na nekim studijskim programima (npr. medicini) i dalje nisu zadovoljavajući (između 61 % i 81 %). Iako to može biti rezultat mnogo čimbenika, nije moguće isključiti utjecaj upisnih kriterija. Uvođenje dodatnih upisnih kriterija moglo bi povećati prolaznost na prvim godinama studija i rezultirati raznolikijom strukturom studenata. Fakultet bi mogao proširiti upisne kriterije uključivanjem izvannastavnih aktivnosti (npr. volonterski rad, pretkliničke radionice) i davanjem prednosti studentima koji pokazuju kognitivne, afektivne i komunikacijske vještine primjerene studijskim programima (to bi se moglo provjeravati višestrukim kratkim intervjuima). Veća opsežnost upisnih kriterija također bi dovela do bolje usklađenosti karakteristika upisanih studenata i završnih ishoda učenja studijskih programa.

3.2. Studenti su sudionici i organizatori mnogobrojnih izvannastavnih aktivnosti, za što imaju aktivnu podršku uprave Fakulteta. Pojedini studenti, neformalne studentske grupe i studentska udruženja (Fakultetski odbor svih studenata, *Croatian Medical Students' International Committee* – CroMSIC, Europska medicinska studentska asocijacija – EMSA, i Hrvatska udruga studenata dentalne medicine – CroADS) provode te aktivnosti u prostorijama Fakulteta. Aktivnosti uključuju međunarodne znanstvene i kliničke programe razmjene u organizaciji udruge *International Federation of Medical Students' Associations* (IFMSA) koje podržava organizacija *World Federation for Medical Education* (WFME), a izvodi CroMSIC uz podršku svih lokalnih studentskih vijeća. Osim toga, studenti organiziraju međunarodne i regionalne znanstvene konferencije, podržavaju uključivanje studenata u obrazovne i znanstvene aktivnosti te organiziraju javnozdravstvene, humanitarne, kulturne i sportske aktivnosti (Samoanaliza, str. 77

i 78). Sadašnja kultura fakultetske podrške studentima i studentskim udrugama pridonosi pozitivnom obrazovnom okruženju i jača institucijsku dinamiku.

Čini se da je fakultetska podrška izvannastavnim aktivnostima uglavnom logistička i da se sastoji od osiguravanja prostora i materijala. Financijska podrška mogla bi biti potrebna za organizaciju studentskih aktivnosti, kao što su kongresi i sudjelovanje na međunarodnim događanjima, ali postupak dodjele financijskih sredstava studentskim udruženjima mora biti transparentan.

3.3. U sklopu Sveučilišnog savjetovališnog centra djeluje Psihološko savjetovalište, Pravno savjetovalište (koje je omogućeno i na samom Fakultetu) i Ured za studente s invaliditetom. Studenti slabijeg imovinskog stanja mogu se prijaviti za stipendije Sveučilišta. Fakultet ima funkcionalan sustav studentskog i nastavničkog mentorstva. Ti mentorski programi jako su važni za studente jer nude savjete o studiju, osobnom i stručnom razvoju i karijeri. Međutim, Fakultet bi morao pratiti učinkovitost i dinamičnost tih sustava jer, na primjer, studenti smatraju da je sustav studentskog mentorstva učinkovit i da im zaista pomaže da se prilagode studiranju, ali da sustav nastavničkog mentorstva nije optimalan jer nema dovoljno dobrih mentora. Oba mentorska sustava mogla bi se poboljšati uvođenjem programa usavršavanja za mentore i radionica *mekih* vještina za studente.

3.4. Studenti su unaprijed obaviješteni (pisanim putem ili putem internetskih stranica pojedinih disciplina) o metodama provjere znanja i načinu ocjenjivanja za svaku disciplinu. Sveučilište je propisalo postupke za rješavanje studentskih žalbi: nakon objave rezultata, studenti mogu pismeno obrazložiti svoje prigovore na ocjenjivanje ispita i predati ih dekanu koji onda saziva povjerenstvo za rješavanje prigovora. U tim se slučajevima pismeni ispiti ponovno ocjenjuju, a usmeni ispiti se ponavljaju.

Studenti nisu pokazali mnogo interesa za žalbe, a nisu znali ni za primjere uspješno riješenih žalbi. To bi moglo značiti da su ocjene uglavnom prilagođene njihovim performansama, ali i da je postupak za žalbe birokratski zahtjevan i neučinkovit, bez obzira na opravdanost studentskih prigovora. Iako se postupak rješavanja žalbi provodi u skladu s pravilima Sveučilišta, u praksi bi to morao biti učinkovit mehanizam koji će studente s istinskim prigovorima ohrabrivati da podnesu žalbu. Učinkovit postupak za rješavanje žalbi također bi stvorio pozitivan pritisak na nastavnike da poboljšaju kvalitetu ispitnih pitanja. Jedna moguća mjera za osiguravanje učinkovitog postupka za rješavanje žalbi bila bi da se one prvo podnose pročelnicima katedri, a ne dekanu.

Što se tiče stopa prolaznosti, Odbor za osiguravanje i unapređivanje kvalitete prati te stope za studijske programe, ali Samoanaliza ne navodi stope prolaznosti za pojedine discipline ili godine svih studijskih programa, kao ni discipline s vrlo visokom ili vrlo niskom prolaznošću. S obzirom da neki studijski programi imaju niske stope prolaznosti za cijeli studij, kao i za prvu godinu tih programa (npr. medicina), očito je da postoje discipline s niskom prolaznošću koje bi mogle zahtijevati provedbu korektivnih mjera kako sa studentskog tako i s nastavničkog stajališta. Međutim, ne smijemo zaboraviti ni discipline s ekstremno visokim stopama prolaznosti koje bi pak trebalo preispitati s obzirom na učinkovitost studentskog stjecanja kompetencija, usprkos tome što su i studenti i nastavnici očito zadovoljni s tim disciplinama.

3.5. Fakultet je 2007. godine osnovao Udrugu diplomiranih studenata (Alumni MedRi) koja od 2012. godine sve više dobiva na važnosti kako se članstvo povećava, a članovi stječu iskustva u nacionalnom i međunarodnom kontekstu.

Važno je naglasiti golemi potencijal ove udruge koji nadilazi organiziranje predavanja i diskusija: praćenje diplomiranih studenata nudi mogućnost procjene učinkovitosti programa u prenošenju temeljnih znanja i vještina, kao i otkrivanja područja za poboljšanje studijskih programa. Nadalje, ankete koje popunjavaju suradnici, poslodavci pa čak i pacijenti diplomiranih studenata nude uzbudljive mogućnosti za istraživanje i kontinuirano osiguravanje kvalitete studijskih programa. Osnivanje aktivne grupe bivših studenata moglo bi olakšati umrežavanje s više visokih učilišta, zdravstvenih ustanova, kompanija i istraživačkih grupa, što pak može dovesti do daljnjeg razvoja Fakulteta u području znanstvenog i nastavnog rada. Također se potiče koordiniranje s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje radi sustavne analize statistika zapošljivosti i profesionalnih postignuća diplomiranih studenata Fakulteta u Hrvatskoj i inozemstvu.

3.6. Internetske stranice Sveučilišta i Fakulteta olakšavaju informiranje javnosti o povijesti institucije, njezinoj viziji i misiji, kao i detaljima studijskih programa (uključujući uvjete studiranja, programe za mobilnost i studentske usluge) te uvjetima za upis. Fakultet bi trebao proširiti i pojasniti dostupne informacije o zapošljivosti i ishodima učenja. Objavljene informacije su jasne, ali trebale bi biti dostupne i na engleskom jeziku kako bi se unaprijedio ugled i povećala privlačnost za potencijalne studente i osoblje. Fakultet bi, također, mogao početi koristiti društvene mreže i surađivati sa srednjim školama na prezentiranju svojih studijskih programa i organiziranju, na primjer, ljetnih škola iz područja znanosti i zdravstva za učenike.

3.7. Studenti imaju predstavnike u Fakultetskom vijeću (15 % od ukupnog broja članova), Povjerenstvu za nastavu, Povjerenstvu za izborne predmete, Odboru za osiguravanje i unapređenje kvalitete i na sastancima vijeća pojedinih godina. Studentski predstavnici u Fakultetskom vijeću imaju pravo veta na odluke koje se tiču studenata, a redovita točka svakog sastanka je pitanje studenata. Studenti su aktivno uključeni u provedbu studentske ankete koja daje važne podatke za osiguravanje kvalitete i napredovanje nastavnika, a nema problema ni s uspostavljanjem neformalnih komunikacijskih kanala između studenata, nastavnika, Uprave i ostalog osoblja.

3.8. Studentski predstavnici imaju kontakt s Upravom i nastavnicima preko raznih fakultetskih tijela, koja uzimaju u obzir njihove prijedloge za poboljšanje. Promjene provedene na temelju studentskih prijedloga tiču se dodjele ECTS bodova, popravnih ili dodatnih ispita i kolokvija te povremenih problema s niskom kvalitetom nastave. O rezultatima studentskih anketa raspravlja se na sastancima Odbora za osiguravanje i unapređenje kvalitete, a izvješća se šalju Fakultetskom vijeću. Fakultet poduzima mjere za rješavanje uočenih problema, a studentski predstavnici obavještavaju svoje kolege o provedenim mjerama. Ono što je još važnije je da su studenti motivirani za ispunjavanje studentskih anketa i vjeruju da na taj način mogu postići rezultate.

4. Nastavnici

4.1. Broj i kvalifikacije znanstveno-nastavnog osoblja u skladu su sa strateškim ciljevima visokog učilišta i na odgovarajući način pokrivaju temeljne discipline. Na svim je studijskim programima zaposlen dovoljan broj kvalificiranih nastavnika da bi se osigurala kvaliteta i kontinuitet poučavanja i učenja.

4.2. Državna ograničenja za otvaranje novih radnih mjesta otežavaju planiranje rasta i razvoja Fakulteta. Osoblje se brine o kvantitativnim uvjetima za napredovanje, a trebali bi davati prednost evaluaciji temeljenoj na nastavnoj i znanstvenoj kvaliteti. Većina radnih mjesta oglašava se na odgovarajući način, a postupak odabira je transparentan. Nastavno osoblje ima mogućnost sudjelovanja na međunarodnim konferencijama. Fakultet planira zamjene za osoblje koje odlazi u mirovinu. Međutim, Stručno povjerenstvo brinu o ograničene mogućnosti nagrađivanja nastavne i znanstvene izvrsnosti. Što se tiče doktorskog studija, Stručno povjerenstvo je zabrinuto zbog niskog postotka studenata koji završavaju studij na vrijeme, no obaviješteno je da je uveden novi sustav upisa i praćenja doktorskih kandidata.

4.3. Visoko učilište vodi računa o broju zaposlenih nastavnika tako da je omjer studenata i stalno zaposlenih nastavnika optimalan.

4.4. U razgovoru s različitim skupinama dionika, Stručno povjerenstvo saznalo je za dobre primjere nastavne prakse i korištenja suvremenih pedagoških metoda. Međutim, Stručno povjerenstvo nije vidjelo dokaze za strukturirani program medicinskog obrazovanja kakav je postojao ranije (dok se provodio u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu), ali se više ne provodi. Kontinuirano sudjelovanje u kolegijima za medicinsko obrazovanje nije preduvjet za napredovanje nastavnika, a Samoanaliza navodi da Fakultet planira nekoliko mjera za unapređenje pedagoških kompetencija, ali to još nije ostvareno.

Stručno povjerenstvo je zabrinuto zbog nedostatka fleksibilnosti za akademsko osoblje s različitim nastavnim, istraživačkim i kliničkim profilima koje bi im omogućilo da se usredotoče na svoja područja izvrsnosti. Uvjeti za obavljanje nastave jako su statični i pružaju malo mogućnosti za, na primjer, smanjenje nastavnog opterećenja i povećanja vremena posvećenog znanstvenom radu; to je posebno zabrinjavajuće kada se radi o istraživačima kliničarima.

Nefleksibilni sustav ne dopušta mogućnost dužih boravaka u inozemstvu ili korištenja slobodnih studijskih godina radi predavanja ili istraživanja na stranim institucijama. Stručno povjerenstvo nije vidjelo dokaze za strukturirani plan praćenja pojedinih članova osoblja.

4.5. Stručno povjerenstvo otkrilo je da nastavno osoblje ima veliko radno opterećenje; to osobito vrijedi za istraživače kliničare. Nastavni zadaci dijele se prema strogim pravilima. Stručno povjerenstvo zatečeno je ograničenim mogućnostima pročelnika katedri da raspodjeljuju radno opterećenje među različitim članovima nastavnog osoblja. Posebno zabrinjavajuća je činjenica da istraživači kliničari imaju jako ograničene mogućnosti za smanjenje svog radnog opterećenja

u bolnicama zbog bavljenja znanstvenim radom jer ne postoji dovoljno doktora koji bi ih mogli zamijeniti. Sustav za studentsko ocjenjivanje nastavnog osoblja dobro funkcionira. Međutim, Stručno povjerenstvo nije našlo dokaze za alternativne metode davanja povratnih informacija nastavnicima. Samoanaliza navodi planove za uvođenje kvalitativne evaluacije nastave, na primjer, pomoću sustava međusobnog ocjenjivanja nastavnika.

4.6. Na Visokom učilištu se brinu da nastavni i znanstveno istraživački zadaci zaposlenih nastavnika nisu ugroženi njihovim obvezama izvan Visokog učilišta.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

5.1. U praksi su mnogi članovi osoblja s kojima je Stručno povjerenstvo razgovaralo svjesni temeljnih područja istraživanja (virološka imunologija, patofiziologija, imunologija infektivnih bolesti i molekularna biologija tumora). Međutim, Stručno povjerenstvo smatra da je detaljan strateški program istraživanja neophodan za donošenje odluka (na primjer, o zapošljavanju i raspodjeli resursa) koje bi mogle održavati i nadograđivati te prednosti Visokog učilišta. Utvrđivanje prioriteta područja također će omogućiti bolju promociju Fakulteta s ciljem privlačenja osoblja i suradnika svjetske klase te osiguravanja nacionalnih i međunarodnih financijskih sredstava za daljnju podršku tim aktivnostima. Također je potrebno uvesti mehanizme za praćenje, evaluaciju i reviziju definiranih pokazatelja uspješnosti, kao što je navedeno u znanstvenoj strategiji.

5.2. Pojedini članovi znanstvenog osoblja ostvaruju velik broj visokokvalitetnih nacionalnih i međunarodnih suradnji; čini se da se tu uglavnom radi o suradnjama ostvarenim na temelju osobnih poznanstava. Postoji prostor za daljnje poboljšanje međunarodne suradnje, na primjer, putem unapređenja suradnje među istraživačkim grupama na razinu institucijske suradnje (vidjeti povezane preporuke za standard 6.).

5.3. Mnogi članovi istraživačkog osoblja Fakulteta su svjetski prepoznati znanstvenici. Međutim, bolje iskorištavanje tih svjetskih stručnjaka i podizanje profila ostalih istraživača trenutno je ograničeno velikim nastavnim opterećenjem koje smanjuje vrijeme za istraživanje i mobilnost. Preporučuje se proširenje sustava za informiranje nastavnog osoblja o izvorima za financiranje (nacionalnim i međunarodnim) i pružanje individualiziranog savjetovanja za prijave za ta sredstva.

5.4. Fakultet ima impresivan broj visokokvalitetnih znanstvenih radova i postiže značajne znanstvene doprinose na globalnoj razini iz nekoliko znanstvenih polja. Stručno povjerenstvo je primijetilo da najjača istraživanja dolaze iz laboratorija Stipana Jonjića, Bojana Polića i Siniše Volarevića (među ostalima).

5.5. Postoji velik prostor za povećanje broja i načina na koji Fakultet prepoznaje i potiče izvrsnost djelatnika. Jedan mehanizam je isticanje najnovijih postignuća (na primjer, radova s

visokim faktorom odjeka, dodijeljena bespovratna sredstva, nagrade za nastavnu djelatnost, patente ili rad u zajednici) na internetskim stranicama Fakulteta i katedre. Čini se da trenutno ne postoji sustav za evaluaciju doprinosa zaposlenika iz različitih područja. Jedan mogući način bila bi evaluacija doprinosa akademskog osoblja iz sljedeća tri područja: (1.) znanost/istraživanje, (2.) nastava i (3.) administracija/članstvo u povjerenstvima. Na taj bi način Fakultet mogao napraviti preraspodjelu radnog opterećenja koja bi omogućila bolje iskorištavanje snaga pojedinih djelatnika.

5.6. Djelatnici Fakulteta svake godine sustavno objavljuju veliki broj recenziranih znanstvenih radova.

5.7. Fakultet ima velik broj projekata financiranih od strane nacionalnih i međunarodnih agencija (kao što su NIH, HHMI i ERC).

5.8. Fakultet se potiče da dovrši projekt TransMedRi i iskoristi mogućnosti koje će to otvoriti. Posebno je važno osigurati sve tipove intelektualnog vlasništva radi povećanja fakultetskih i sveučilišnih prihoda, ali i mogućnosti da znanje proizvedeno na Fakultetu bude cijenjeno, a onda i pretvoreno u stvarne industrijske proizvode. Kad god je to moguće, Fakultet bi se trebao povezati s industrijom radi ostvarivanja potencijalnih suradnji.

5.9. Stručno povjerenstvo je uvjeren da Fakultet uglavnom zadovoljava ovaj kriterij, ali naglašava da bi, u slučaju dobivanja dodatnih prihoda, prioritet trebao biti smanjivanje nastavnog opterećenja djelatnika, što bi povećalo kvalitetu nastave i istraživanja.

5.10. Stručno povjerenstvo smatra da su nastavnici na nekim diplomskim i poslijediplomskim programima previše opterećeni, što je dovelo do toga da je prostor za povećanje znanstvene kvalitete potrebne za diplomiranje značajno ograničeno. Mnogi diplomski i poslijediplomski programi, također, pate od niskog postotka studenata koji studij završavaju na vrijeme, što može biti povezano s nastavnim opterećenjem, ali i s drugim čimbenicima, kao što je dostupnost prikladnih mentora (a onda i eksperimentalnih resursa). Stoga, Stručno povjerenstvo preporučuje da se Fakultet rukovodi smjernicama koje daje ORPHEUS (vidjeti kriterij 1.7.).

6. Mobilnost i međunarodna suradnja

6.1. Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci prima studente s drugih fakulteta, ali veliki dio razmjene studenata čine kratki posjeti (do mjesec dana).

6.2. Studijski programi u potpunosti se provode na Fakultetu, ali studenti mogu provesti dio studija u inozemstvu (uglavnom preko programa Erasmus).

6.3. Dominantan trend među nastavnicima je da cijelu karijeru provode u Rijeci, a duži boravci u inozemstvu nisu česti. Na pitanje Stručnog povjerenstva koliko nastavnika je bilo u inozemstvu

na šest mjeseci ili dulje, jako malo nastavnika je podiglo ruke (podaci iz Samoanalize navode slične brojke). Čini se da problem leži u nedostatku osoblja koje može preuzeti nastavne i administrativne dužnosti svojih kolega koji odlaze u inozemstvo. Stručno povjerenstvo steklo je dojam da bi nastavnici željeli provesti neko vrijeme u inozemstvu, ali im obaveze na Fakultetu to ne dopuštaju. Nedostatak nastavnog osoblja može se nadvladati dijeljenjem nastavnih i administrativnih obaveza odsutnih kolega (na primjer, putem rotacija). Stručno povjerenstvo shvaća da će taj proces biti lakše provesti među nastavnicima pretkliničkih predmeta.

6.4. Znanstvena postignuća Fakulteta su impresivna i čine ga jednim od najboljih fakulteta u Hrvatskoj po pitanju znanstvene djelatnosti. Kvantiteta i kvaliteta međunarodnih znanstvenih projekata i institucija s kojima surađuje također su na jako visokoj razini. Jedan potencijalan problem predstavlja činjenica da visoki postotak najkvalitetnijih istraživanja provodi mali broj znanstvenih grupa, što ukazuje na nejednakost među znanstvenim grupama.

6.5. Studenti iz inozemstva na Medicinski fakultet uglavnom dolaze u sklopu programa razmjene studenata koje koordiniraju studentske organizacije EMSA i CroMSIC. Iako Fakultet prihvaća prijave stranih studenata, u stvarnosti se gotovo sva nastava održava na hrvatskom jeziku, što značajno ograničava broj studenata iz inozemstva. Fakultet priprema studij medicine na engleskom jeziku koji će sigurno biti privlačniji stranim studentima, ali mora uzeti u obzir da će to značiti još veće nastavno opterećenje djelatnika koje se može odraziti na kvalitetu nastave.

6.6. Svi natječaji za posao objavljuju se na portalu *Euraxess*, ali trebalo bi ih objavljivati i na internetskim stranicama *Science Careers* i *NatureJobs*. U praksi broj nastavnog osoblja iz inozemstva koje nema nikakve prethodne veze s Hrvatskom je izuzetno mali, što je vjerojatno posljedica obaveze predavanja na hrvatskom jeziku. Provedba ovog kriterija zasigurno bi bila unaprijeđena uvođenjem studijskog programa medicine na engleskom jeziku.

6.7. Fakultet ima dugački popis poluslužbenih kontakata i suradnji s više od šezdeset međunarodnih institucija različitih znanstvenih profila. Postoji veliki prostor za povećanje broja međuinstitucijske suradnje, čemu bi mogla pridonijeti postojeća suradnja među istraživačkim grupama.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

7.1. Visoko učilište posjeduje svu infrastrukturu potrebnu za provođenje studijskih programa. Fakultet ima dobro opremljene predavaonice, prostorije za seminare, laboratorije i knjižnicu, ali prednosti Fakulteta iz područja poučavanja i učenja mogle bi se dodatno unaprijediti tako da Fakultet posveti potrebnu pažnju nekim nedostacima. Na primjer, primijećena je potreba za poboljšanjem dijela infrastrukture, kao što je knjižnica i neformalni prostori za učenje.

7.2. Visoko učilište održava pogodan omjer nastavnog i nenastavnog osoblja.

7.3. Nenastavno osoblje također bi trebalo dobiti osobne planove za napredovanje.

7.4. Laboratorijska oprema i protokoli za njezino korištenje udovoljavaju prihvaćenim međunarodnim standardima.

7.5. Na Visokom učilištu je osigurana različita suvremena oprema, tehnologija i tehnička podrška za nastavne i znanstvene aktivnosti koja je u najvećoj mjeri iskoristiva u skladu s misijom.

7.6. Čini se da knjižnica nije odgovarajuća za postojeći broj studenata i da postoji potreba za ulaganjem u modernizaciju infrastrukture, ali Fakultet je očito svjestan tog problema. Radna mjesta za studente (uključujući pristup elektroničkim bazama podataka) jako su ograničena, dok s druge strane postoje prostori u glavnoj zgradi Fakulteta (kao što je aula) koji nisu dovoljno iskorišteni.

7.7. Fakultet posvećuje puno pažnje izradi proračuna i upravljanju resursima. Savjet Stručnog povjerenstva je da Fakultet pokuša riješiti problem studenata koji odustaju od studija jer je to ključno za njegovu obrazovnu misiju, iako nije nužno povezano s financiranjem disciplina i studijskih programa. Nastavno osoblje vješto se nosi sa sve manjim sredstvima iz Državnog proračuna, ali veliko nastavno opterećenje nije održivo dugotrajno rješenje. Odgovornost za kadrovsko planiranje trebala bi prijeći s države na Sveučilište, što će zahtijevati suradnju s državnim institucijama i drugim visokim učilištima.

7.8. Stručno povjerenstvo pronašlo je dokaze o snažnom financijskom menadžmentu i predanosti povećanju učinkovitosti rashoda, kao i privlačenju novih izvora financijskih sredstava; sve to izaziva povjerenje u budućnost Visokog učilišta. Stručno povjerenstvo preporučuje da Fakultet ostane odlučan u namjeri da svake godine osigura uravnotežene financijske rezultate. Ipak, uvijek postoji mogućnost za dobivanje dodatnih sredstava iz novih izvora, pogotovo izvora bespovratnih sredstava za istraživanje i razvoj te komercijalnih aktivnosti. Takva sredstva povećala bi fleksibilnost Fakulteta i njegovu sposobnost odgovaranja na zahtjeve suvremenog nastavnog plana i programa.